

UTREDNING AV SKOL- OCH DAGHEMSNÄTET,
KOMMITTÉRAPPOR TILL STADSSTYRELSEN 8.6.2020

1. Bakgrund till kommitténs arbete

Stadsstyrelsen beslutade 27.1.2020 § 21 att tillsätta en kommitté för att utreda skol- och daghemsnätets uppbyggnad och behovet av förändringar i det. Johan Johansson utsågs till ordförande för kommittén och Tapani Ala-Reinikka, Nina Colliander-Nyman, Kristian von Essen och Satu Mollgren till ledamöter i egenskap av förtroendevalda samt stadsdirektören, bildningsdirektören och direktören för samhällstekniken till sakkunnigledamöter. Förvaltningschefen var sekreterare för kommittén. Undervisningschefen, chefen för småbarnspedagogiken, markanvändningschefen och byggchefen deltog på begäran på en del av kommitténs möten.

Kommittén hade som uppdrag att lämna sitt preliminära förslag till stadsstyrelsen senast 1.6.2020.

Ett tema i stadsstrategin för 2018–2022 är En lärvänlig stad, som har huvudmålen ”Högklassig småbarnspedagogik och förskola med barnet i fokus” och ”Högklassig utbildning med eleven i fokus”. Målet för 2019 var att framställa utredningen av daghemsnätet, förskoleundervisningen och skolorna, medan målet för 2020 är att godkänna planen. Ett annat tema i strategin är Smart verksamhet, ekonomi och samarbete i Grankulla, som inbegriper huvudmålet ”Fastigheterna och utrustningen i skick och i bruk”.

En utredning av skolnätet och skolbyggnaderna har senast gjorts av en kommitté med förtroendevalda för omkring 10 år sedan.

På ett gemensamt möte för stadsstyrelsen samt de finska och svenska utskotten för undervisning och småbarnspedagogik 7.5.2019 fördes en preliminär diskussion i frågan. Stadsdirektören och stadsstyrelsens presidium slog därefter fast att bakgrundsutredningen tas fram av tjänsteinnehavare under hösten 2019 och att en politisk arbetsgrupp tillsätts vid årsskiftet. Målsättningen är att ett beslut om utveckling av skol- och daghemsnäten ska fattas före slutet av våren 2020. De första objekten bör medräknas redan i planeringsanslagen i budgeten för 2021.

Arbetsgruppen av tjänsteinnehavare sammankallades i augusti 2019 och sammanträdde sex gånger under ett halvår. Arbetsgruppen hade som uppgift att göra bakgrundsarbete: sammanställa information om fastigheterna och deras behov av renovering, de pedagogiska målsättningarna, antalet barn och elever samt överlägga om olika alternativ och kostnader. Målet för arbetet var service för invånarna i ett så välfungerande och kostnadseffektivt nätverk av skolor och daghem som möjligt.

Enligt det målsatta tidsschemat i budgeten ska kommittén lägga fram förslag för stadsstyrelsen om principerna för skol- och daghemsnätets uppbyggnad samt de nödvändiga investeringsprojekten och ordningen för genomförande före sommaren 2020. I den nya sammantagna analysen är det ändamålsenligt att utreda behov ur både funktionell och teknisk synvinkel och förena olika behov i projekten, samtidigt som man noggrant avväger ekonomiska resurser och personalresurser.

2. Kommitténs arbete

Kommittén har sammanträtt sammanlagt 9 gånger på konventionellt sätt och digitalt: 11.2, 12.3, 24.3, 2.4, 9.4, 21.4, 7.5, 28.5 och 3.6. Därutöver besökte kommittén skolfastigheterna på ort och ställe för att ta en titt.

Kommitténs arbete började med tre framställningar som tog upp en analys av fastigheterna, en pedagogisk analys och en analys av daghemmen. Tjänstemannaarbetsgruppen tog fram ett stort bakgrundsmaterial som den lämnade till kommittén och uppdaterade efter behov. De politiska grupperna i kommittén bad också om egna utredningar och svar på dessa avfattades.

Analys av fastigheter och markanvändning

Kommittén satte sig in i skol- och daghemsfastigheterna genom att analysera balansvärden, genomförda och kommande renoveringar samt detaljplaneaspekter. Analysen omfattade effektiviteten i lokalanvändningen (våningsyta/barn eller elev), kostnadseffektiviteten (euro/barn eller elev) och effektiviteten i användningen av utbildningslokaler (nyttoarea/elev) samt de uthyrda lokaler som är lämpliga för undervisning (nyttoarea). Kommittén hade även tillgång till fastighetskartor för varje skolfastighet, som var försedda med anteckningar om byggnadsåren för fastighetens olika delar och de senaste betydande saneringarna samt uppdaterad information om byggrätten på tomten och den utnyttjade våningsytan, undervisningslokalernas nyttoarea, fastighetens balansvärde i bokföringen samt beloppet för eftersatt underhåll.

Utöver skolfastigheterna undersöktes markanvändningsmöjligheterna i daghemsnätet, nya potentiella lokaliseringar och planläggningsobjekt för daghemsbyggnader med tanke på framtida behov. Utöver daghemsnätets täckning fäste man i undersökningen vikt vid olika aspekter på trafiken och stadsstrukturen.

Pedagogisk analys och analys av daghemmen

Kommittén gick igenom målsättningar som härletts ur stadens strategi och pedagogiska mål på både nationell och lokal nivå. Man gick igenom prognoser för antalet elever i grundskolan och gymnasiet och tre olika befolkningsprognoser: Statistikcentralens prognos och Kaupunkitutkimus prognoser från 2015 och 2018. Tjänstemannaarbetsgruppen ansåg att den mest realistiska prognosen är en tillväxt på cirka 1 procent, vilket också har använts i det framtagna bakgrundsmaterialet. Kommittén gjorde ett pussel-experiment med fastigheterna som pusselbitar där man kunde inrymma och inpassa olika verksamheter. Därutöver tog kommittén del av den utredning av daghemsnätet och det gymnasieprogram som är under beredning inklusive tillhörande framtidsanalys.

Vidare undersökte man daghemmens fastigheter och lokalitetsbehov samt nuläge, utmaningar och olika alternativa lösningar för den kommunala och den privata småbarnspedagogiken. Både i antalet barn och antalet daghem har det skett en betydande förändring från 2010 till 2020.

3. Utmaningar med det nuvarande skol- och daghemsnätet

Kommittén urskiljde olika utmaningar på kort och lång sikt i det nuvarande skol- och daghemsnätet. Kring utmaningarna förde man mycket diskussion för att hitta alternativ som passar alla.

GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING

A) Mäntymäen koulu med 450 elever

Enligt prognosen om 1 procents tillväxt kommer skolan att ha 463 elever från Grankulla 2030, men om utvecklingen fortgår enligt de senaste årens trend kan antalet vara betydligt högre än så. Under perioden 2014–2019 ökade antalet elever i Mäntymäki i genomsnitt med 66, vilket motsvarar cirka 3 procents årlig tillväxt. För närvarande har skolan 450 elever, av vilka 415 är Grankullabor. Lågstadiets lokaler ska motsvara

behovet hos ett växande antal elever. Ett annat mål är att flytta över förskoleeleverna till lokaler vid lågstadiet.

Med tiden kommer årskurserna 1–6 att behöva minst 6 fler klassrum. Det finska lågstadiet har då cirka 600 elever i årskurserna 1–6 och är en skola med 5 parallellklasser (5 x 6 x 20 elever). Om utvecklingen i antalet barn följer prognosen med 1 procents befolkningsökning blir utfallet för antalet barn inte detsamma förrän efter 2040. Ökningen har under de senaste åren varit så kraftig att staden kan stå inför ett behov av ett lågstadium med 5 parallellklasser på 2020-talet.

Förskolan behöver disponera över 6 klassrum, om gruppstorleken är 14 barn/grupp och utgångspunkten är situationen under läsåret 2018–2019, då 79 barn deltog i den finska förskoleundervisningen. I så fall räcker 6 klassrum till för 84 barn. Om antalet barn under något läsår går ner under 70 räcker det med 5 grupprum. Ett sådant läsår var exempelvis 2019–2020, då antalet förskoleelever var bara 69.

Om förskoleundervisningen flyttar in i lokaler vid skolan, blir behovet av extra rum totalt 12 klassrum. Detta innebär ett tilläggsbehov på 800–1 000 m².

Skolbyggnaderna A och B är uppförda 1955 och medför svårigheter för användningssyftet. En del av klassrummen är små och lämpar sig dåligt för arbete med fullstora klasser. Även sanitetsutrymmena är svårtillgängliga. Bättre funktionalitet skulle kräva stor ombyggnad av olika konstruktioner.

Skolans matsal rymmer 220 personer åt gången. Därmed kräver lunchen 3 omgångar eller ett system med flexibilitet i tid.

Förskolan kan använda gårdsplanen under de tider då andra elever har lektioner. (Se utomhusytor på sida 6).

Därtill utreds möjligheterna till bättre tillgänglighet och utrymningsvägar i skolan.

Kommittén har diskuterat bland annat följande alternativ:

- Lösning på akut lokalbehov i Grankotten
- Lösning på akut lokalbehov i Villa Odenwall
- Enhetskola i Kasaberget och gymnasium i Mäntymäki
- Rivning av D-flygeln och nybyggnad i 2 våningar, vilket ger plats för finsk förskoleundervisning och det extra lokalbehovet för årskurs 1–4 när antalet invånare ökar
- Årskurs 5 och 6 flyttar till A-flygeln i Kasaberget
- Enhetskola i Kasaberget och gymnasier i det svenska skolcentret. Hagelstamska skolans verksamhet antingen i Mäntymäkifastigheten eller en nybyggnad på simhallstomten, nära Granhultsskolan.
- Granhult och Mäntymäki byter plats
- Verksamhet delvis i Granhult
- Ny enhetskola

Kommitténs förslag till lösning:

Mäntymäen koulus lokalbehov kan tillfälligt uppfyllas genom att ta i bruk lokaler i Odenwall 2022–2024 eller eventuellt Grankottens lokaler 2022–2024 eller så att Metsämajan päiväkoti flyttar in i Grankottens lokaler på hösten 2022 och lokalerna i Berga och Oasen frigörs för exempelvis Mäntymäen koulu.

D-flygeln vid Mäntymäen koulu kan rivas och två ersättande alternativ utredas (vilket kräver planläggningsbehandling):

- a) Nuvarande D-flygel på cirka 600 m² rivs och ersätts av ny flygel på cirka 1 800 m² i tre våningar.
 Kostnadskalkyl 7–10 mn euro (platsbyggd)
 Kostnadskalkyl 5,5–7 mn euro (s.k. flyttbar byggnad)
 Behövliga planer och andra förberedelser för projektet slutförda 2020–2025.
- b) Hyrning eller leasing, till exempel 5 + 5 + (5) år
 I leasingalternativet ingår underhåll och renovering i månadsavgiften.
 När leasingperioden gått ut kan byggnaden lösas in till restvärdet (cirka 250 000 euro)
 16,5–20 euro/m²/månad => 356 000–432 000 euro/år + byggherreuppdrag, planering, rivning och grundningskostnader (500 000 euro)
 Uppskattad break even point: om ca 10–18 år

En långsiktigare plan för ett finskt lågstadium kräver planläggningsbehandling för en eventuell nybyggnad. Behandlingen bör påbörjas under den löpande mandatperioden.

B) Granhultsskolan med 363 elever

SUUS beslutade 9.10.2018 § 86 att alla förskoleelever flyttar till Granhultsskolan samtidigt när det behövliga renoverings- och byggnadsarbetet där är slutfört. Stadsstyrelsen godkände behovsutredningen 25.3.2019.

Enligt prognosen om 1 procents tillväxt kommer skolan att ha 364 elever från Grankulla 2030. För närvarande har Granhultsskolan 363 elever, av vilka 342 är Grankullabor. Tillsammans med förskolan blir prognosen att skolbyggnaden ska inrymma cirka 400 barn 2030.

För förskoleundervisningen skulle en gradvis övergång till exempel trygga framtiden för Grytet, eftersom enheten utan förskoleundervisning kunde erbjuda småbarnspedagogik bara för 3–5-åringar. Lösningen skulle också ge familjerna en möjlighet att välja mellan förskoleundervisning i skolan och daghemmet.

Kommitténs förslag till lösning:

För att förskoleundervisningen ska kunna flyttas till Granhultsskolan måste två klassrum i övervåningen och två i nedervåningen slås ihop, och undervisningen i teckning och omgivningslära flyttas till vanliga klassrum. Därutöver kräver flytten ombyggnad av gården, ingången och grovingången. Projektet kräver inte tilläggsbyggande.

Målet för flytten har satts på höstterminen 2022. Den projektplan som arbetet kräver görs upp före utgången av 2020, vilket medför att man bland annat kan planera och utverka bygglov under 2021.

Därmed frigörs platser för småbarnspedagogik i Grankotten på hösten 2022 (tillfällig lösning).

Kostnad: 700 000–900 000 euro

C) Kasavuoren koulukeskus med 754 elever

Grankullas finska högstadium och gymnasium är inrymda i Kasavuoren koulukeskus. För närvarande har högstadiet 343 elever, av vilka 185 är Grankullabor. Gymnasiet har 411 studerande, av vilka 75 är Grankullabor.

Skolcentret har byggts i faser under perioden 1966–2015. Under 2000-talet har en större sanering av installationstekniken och smärre underhålls- och reparationsarbeten utförts i skolcentret. Stadens centralkök totalrenoverades och dess logistik förbättrades under 2019. Utgående från en konditionsundersökning som gjordes hösten 2018 kommer en projektplan att göras upp för en fasadrenovering som omfattar hela fastigheten och som genomförs i faser.

Skolans A-flygel längs Kasabergsvägen är byggd 1966 och har byggts ut 2001. A-flygeln är den enda flygeln i skolhusen som inte har totalrenoverats. Med beaktande av det omfattande renoveringsbehovet i A-flygeln och resultatet av enkäten om inomhusluften har lokalcentralen beslutat att föreslå att A-flygeln totalrenoveras alternativt rivs och ersätts med en nybyggnad. Samhällstekniska utskottet behandlade 20.8.2019 (§ 79) den tekniska behovsutredningen för totalrenoveringen av A-flygeln vid Kasavuoren koulukeskus.

Det är kostnadseffektivast att riva flygeln och bygga en ny, men detta kräver planläggningsbehandling. Preliminärt är det möjligt att ge nybygget 2–3 våningar.

Vån. 1: renovering av 1 700 m² => ca 3,4 mn euro
 + rivning av 700 m² och nybygge (vån. 1 står för ca 3 mn euro)
 + byggherreuppdrag, planering, undersökningar mm. ca 800 000 euro

Vån. 2 och 3 (700 m²): byggande ca 1,7–2 mn euro/vån.
 + byggherreuppdrag (ingår i 800 000 euro)

Arbetsgruppen har diskuterat bland annat följande alternativ:

- enhetsskola och förskola
- nuläget
- nuläget och medborgarinstitutet
- båda gymnasierna
- gymnasierna och medborgarinstitutet
- finska årskursnivåerna 5 och 6 och medborgarinstitutet
- båda högstadierna

Kommitténs förslag till lösning:

Utöver det finska högstadiet och gymnasiet föreslås att Kasavuoren koulukeskus ska inrymma medborgarinstitutets verksamhet. Institutets lokalitetsbehov är fortsatt under utredning och planeringen räknar med mångsidigt användbara lokaler med tanke på framtida översyner av nätet.

Behovsutredningen ska göras upp och godkännas senast 31.12.2020. Projekteringen genomförs under 2021 och planeringen och genomförandet görs under 2022–2025. Kostnad 7–11 mn euro.

D) Svenska skolcentrum med 625 elever

I Hagelstamska skolans lokalitetsbehov väntas inte några större förändringar under de kommande åren. Antalet elever kan hållas på nuvarande nivå. För närvarande har Hagelstamska skolan 326 elever, av vilka 189 är Grankullabor. Gymnasiet Grankulla samskola har 299 studerande, av vilka 123 är Grankullabor.

För GGs del godkände stadsstyrelsen 9.12.2015 (§ 252) en behovsutredning som gällde GGs samtliga lokalitetsbehov, en nybyggnad, fysik- och kemisalar samt en gymnastiksal. Gymnastiksalen renoverades 2017 och fysik-, kemi- och biologisalarna renoveras under 2020, även för Hagelstamska skolans del.

Skolornas utomhusytor

Några bestämmelser för skolgårdarnas storlek finns inte, men för planeringen av nybyggen finns RT-anvisningskort som ger riktgivande areor. Anvisningskortet är i första hand avsett för planerare. Det är bra att komma ihåg att utomhusytorna är såväl platser för lärande som föremål för lärande, men också platser för avkoppling, motion och lek. Dessa mål kan uppnås på många sätt.

Utifrån värdena i tabellen skulle behovet av skolgård vid Mäntymäki för närvarande uppgå till 2,4 hektar. För 600 elever skulle en skolgård på 2,7 hektar behövas.

Tontin koko	1,5 ha + oppilasmäärä × 20 m ² • Tähän sisältyy liikuntaan tarvittava ulkoliikuntatila.
Ulkoalueet, opiskelu ja oleskelu, vuosiluokat 1–9	Vähintään oppilasmäärä × 5 m ² , pinta-ala vähintään 500 m ² • Ulkoalueiden kokoon vaikuttavat käyttäjäryhmät ja toiminta.
Ulkoalueet, liikunta vuosiluokat 1–6	Urheilu-/pelialue 40–50 × 60–80 m + suoja-alue • Tähän sisältyy vain koululiikunnan tilatarve. • Ulkoliikuntatilojen tarpeeseen ja kokoon vaikuttavat lähiympäristön liikuntamahdollisuudet, muut käyttäjäryhmät ja urheilulajit.*
Ulkoalueet, liikunta vuosiluokat 7–9	Urheilu-/pelialue 50–70 × 100–120 m + suoja-alue • Tähän sisältyy vain koululiikunnan tilatarve. • Ulkoliikuntatilojen tarpeeseen ja kokoon vaikuttavat lähiympäristön liikuntamahdollisuudet, muut käyttäjäryhmät ja urheilulajit.*
Liikenne ja paikoitus	• Mitoitukseen vaikuttavat koulun sijainti, rakennuksen kaikki käyttäjäryhmät, saavutettavuus julkisella liikenteellä, eri liikku- misvälineiden (autot, polkupyörät, sähköavusteiset kulkuväli- neet, kevytautot jne.) säilytys sekä tontin sisäinen liikenne. • Pyöräpaikoituksen tilatarve on arvioitava hankekohtaisesti pyöräilyedellytysten mukaan. • Autopaikoitus sijoitetaan erilleen oppilaiden käytössä olevista ulkotiloista.

Exempel på faktorer som inverkar på dimensioneringen av tomten. Värdena i tabellen är riktgivande. (RT 103084 Päiväkodin ja perusopetuksen tilat. Ulkotilojen suunnittelu)

SMÅBARNSPEDAGOGIK

Grankulla har sex kommunala daghem, av vilka två är svenska och fyra finska. Därutöver har staden fyra privata enheter: ett privat svenskt daghem med verksamhet på två olika adresser, ett privat svenskt gruppfamiljedaghem och ett privat tvåspråkigt daghem (finska/engelska).

Antalet platser och barn i mars 2020

Namn	Språk	Verksamhet	Kalkylerat antal platser (varav barn under 3 år)	Antal barn 3/2020	Anmärkningar
DAGHEMMET GRANKOTTEN	svenska	kommunal	47 (12)	46 (8)	Fastighetens kvarstående livslängd osäker
KASABERGETS DAGHEM	svenska	kommunal	99 (24)	89 (21)	
SATUVUOREN RYHMIS	finska	kommunal	8 (8)	8 (8)	verksam i fastigheten för Kasabergets daghem
KIELIKYLPY GRANI SPRÅKBAD	finska, svenskt språkbud	kommunal	63 (0)	62 (0)	Satuvuoren ryhmis hör administrativt till samma enhet
METSÄMAJAN PÄIVÄKOTI (BERGA)	finska	kommunal	28 (8)	28 (14)	tillfällig lokal för småbarnspedagogiken sedan 2009
OASEN	finska	kommunal	12 (12)	11 (0)	tillfällig grupp för belastningstopp från 1.1.2019
PIKKU AKATEMIA	finska	kommunal	72 (12)	70 (10)	skiftvård, smågrupper
SANSINPELLON PÄIVÄKOTI	finska	kommunal	108 (24)	98 (22)	
DAGHEMMET LYAN / GRYTET (F.D. FOLKHÄLSANS BARNTRÄDGÅRD)	svenska	servicesedlar från 1.8.2019	35 (0)	33 (0)	varav 32 barn från Grankulla
DAGHEMMET LYAN	svenska	servicesedlar från 1.8.2019	42 (8)	43 (9)	varav 37 (7) barn från Grankulla
EKEBO GRUPPFAMILJEDAGHEM	svenska	privat	12 (0)	11	varav 3 barn från Grankulla
ANKKALAMPI KAUNIAINEN	finska/engelska	privat	24 (0)	23 (7)	varav 7 barn från Grankulla
NORLANDIA PÄIVÄKODIT BJÖRKGÅRD	finska	privat	60 (?)		blivande daghem?
SPORTVÄGEN 17	engelska	privat	76 (?)		blivande daghem?

Enligt befolkningsprojektionen 2018 kommer antalet invånare att öka och därmed behovet av platser inom småbarnspedagogiken att öka med 4–5 barn per år bland barn under 3 år från 2020 till 2024, varefter

antalet barn under 3 år förväntas öka med 1–2 barn per år. Från 2018 till 2040 förväntas antalet barn under skolåldern öka från 613 till 630, dvs. med knappt 20.

Stadens befolkningsmål är en tillväxt på i genomsnitt cirka 1 procent, vilket skulle innebära en ökning med 4–5 platser per år under perioden 2018–2040.

Vid utveckling av daghemsnätverket är det motiverat att staden förbereder sig på ett behov av 30–60 fler platser under de närmaste tio åren. Om språkfördelningen i stadens småbarnsfostran förblir oförändrad, innebär detta en ökning i behovet med högst 36 finska och 24 svenska dagvårdsplatser. Vi kan förvänta oss att behovet av finska platser ökar mer och behovet av svenska platser mindre i motsvarande mån, vilket ter sig som det sannolikaste alternativet utifrån erfarenheterna från tidigare år. Familjer som talar främmande språk väljer nästan utan undantag finsk småbarnspedagogik och skola för sina barn. Behovet av finska platser måste uppfyllas med nya lokalitetslösningar.

På längre sikt finns det skäl att förbereda sig på ett behov av 60 fler finska platser fram till 2028. Om staden samtidigt avstår från Metsämajan päiväkoti (där den återstående tekniska livslängden är ca 8 år) blir behovet större, cirka 100 platser.

Metsämajan päiväkoti och förskolan Oasen i anslutning till daghemmet är inte lokaler som är utformade för småbarnspedagogik, och är inte idealiska för att genomföra småbarnspedagogik. De är inte heller särskilt kostnadseffektiva då bland annat antalet toaletter begränsar antalet barn till maximalt 28, fastän lokalen har 4 klassrum. Därför borde staden av funktionalitetsskäl avstå från Metsämajan päiväkoti och Oasen så snart som möjligt.

Kommittén har också undersökt Villa Anemone som ett alternativ för småbarnspedagogik. Villa Anemone var ett vårdhem med 20 platser för personer med minnessjukdomar. Fastigheten är nu uthyrd till Rädda Barnen rf. Hyresavtalet går ut i slutet av 2021, varefter en nödvändig ombyggnad för småbarnspedagogiken kunde genomföras i lokalen och en enhet för småbarnspedagogik (5–6 grupper, cirka 90 barn) skulle kunna inleda verksamheten uppskattningsvis under 2022. Den idealiska tidpunkten för att starta en ny enhet är augusti (eller senast i september), då ett nytt verksamhetsår börjar, och en stor del av de nya barnen börjar. Enheten skulle kunna bli verklighet på ett snabbare och betydligt mer ekonomiskt sätt än övriga långsiktiga lösningar och den kunde särskilt gagna de norra delarna av Grankulla, som har ett stort antal barnfamiljer.

Hösten 2020 bor det 18 barn som går i kommunal småbarnspedagogik på Båtlänningsvägen, Båtlänningsgränden, Klappträskvägen och Gamla vägskälet. För dessa familjer ligger Villa Anemone närmare än något annat kommunalt daghem. Många föräldrar har en väg till arbetet som också går nära Villa Anemone, till exempel i riktning mot Jorvs sjukhus eller ring 3. På grund av sitt läge kunde lokalen vara idealisk för skiftvård, vilket utreds närmare senare.

Miljön i området är grön och trivsamt. En ändring av detaljplanen är aktuell, och enligt de preliminära planerna kunde den möjliggöra ca 200–250 nya invånare. Ett daghem vore behövligt även framöver och avsikten är att låta ett sådant ingå i planläggningslösningen.

Alternativa verksamhetsmodeller för småbarnspedagogiken har lagts fram i rapporten om småbarnspedagogiken.

Om behovet av daghemsplatser i framtiden kräver det, kan en lösning på längre sikt vara att i samband med en detaljplaneändring undersöka möjligheten att bygga ett daghem i anslutning till bostäder på Stationsvägen 17.

Grankotten kan vid behov utgöra en tillfällig lösning för ett akut behov av finsk småbarnspedagogik. Metsämajan päiväkoti kunde också flytta in i de lokaler som blir lediga efter Grankotten på hösten 2022, vilket skulle frigöra lokalerna i Berga och Oasen för exempelvis tillfälligt bruk av Mäntymäen koulu.

Kommitténs förslag till lösning:

Småbarnspedagogikens behov av lokaler ska i första hand uppfyllas genom att bygga om Villa Anemone för småbarnspedagogiken så att verksamheten kan starta under 2022. Kostnaden blir cirka 0,6–1,1 miljoner euro, då en nybyggnad av motsvarande storlek skulle kosta 4,5–5,5 miljoner euro.

Vid planläggning av Stationsvägen 17 ska hänsyn tas till möjligheten till daghemslokaler.

ÖVRIGA LOKALER

Ungdomsgården

Just nu pågår totalrenoveringen av den så kallade H-delen vid Svenska skolcentrum, byggd 1989. H-delen ska stå klar i början av 2021 och möjliggöra ett mer omfattande bruk av de nya lokalerna.

Fullmäktige beslutade 17.6.2019 att godkänna projektplanen för totalrenovering av ungdomsgården och bevilja ett anslag på 3 000 000 euro för skiss- och genomförandeplanering samt inledande av byggandet under år 2020. Vidare beviljade fullmäktige ett anslag på 3 840 000 euro för år 2021 för genomförande av byggprojektet. Ungdomsgården färdigställs i slutet av 2021 eller i början av 2022. När huset står klart kan DigiLab flytta in i en ny egen lokal för ungdomar. Dessutom har alla skolor möjlighet att utnyttja ungdomsgårdens lokaler för exempelvis arbete i smågrupper.

Efter att DigiLab har flyttat ut, blir Odenwalls nedervåning ledig för annat bruk under 2022, till exempel för Mäntymäkis akuta behov av lokaler och/eller delvis för GGs lokalitetsbehov.

Petra

Lösningarna för medborgarinstitutets lokaler är beroende av lösningen för Kasabergets A-del, som även kunde omfatta medborgarinstitutets verksamhet, om planerna för A-delen realiserar. Den nuvarande Petrafastigheten behöver en omfattande investering i renovering. Om staden avstår från fastigheten föreligger inte något behov av renoveringsinvesteringar, utan utgifterna går ner. Området vore lämpligt för bostadsbyggande. Staden skulle vinna cirka 500 000–700 000 euro (här har ägarandelen, ersättningen för markanvändningsavtal samt planlägnings- och rivningskostnader medräknats).

En preliminär utredning av lokalitetsbehovet i Petra har gjorts. Nästa steg är en behovsutredning.

Simhallen

Byggandets omfattning bör undersökas noggrant vid en eventuell planändring. I arbetsgruppens diskussioner har en skola på cirka 10 000 m² våningsyta och därtill en simhall på cirka 3 000 m² våningsyta framkommit, vilket utifrån en första bedömning förefaller vara för stort för denna plats. Byggprojektet kräver lösningar i flera våningar och ytterst utförlig planering redan i planlägningsfasen. För en uppskattning av priset kunde man använda cirka 4 000 euro/m² våningsyta för skolbyggnaden och cirka 5 000

euro/m² våningsyta för simhallsbyggnaden. Finansiering genom ett livslängdskoncept kan vara ett alternativ, men i praktiken blir sådana projekt sammanlagt den allra dyraste lösningen.

I stadens svåra ekonomiska läge rekommenderar arbetsgruppen att man i första hand prioriterar investeringar i skolor och daghem.

4. Stadens ekonomiska situation och framtidsutsikter

Offentlig ekonomi

Att förutspå något är för närvarande ovanligt osäkert. Enligt Finansministeriets prognos kommer den offentliga ekonomin att uppvisa ett underskott på 16,6 miljarder euro (7,2 procent av BNP) i år och fortsätta att uppvisa underskott under de närmaste åren. Ett antagande i Finansministeriets prognos är att de åtgärder som begränsar den ekonomiska aktiviteten varar i 3 månader.

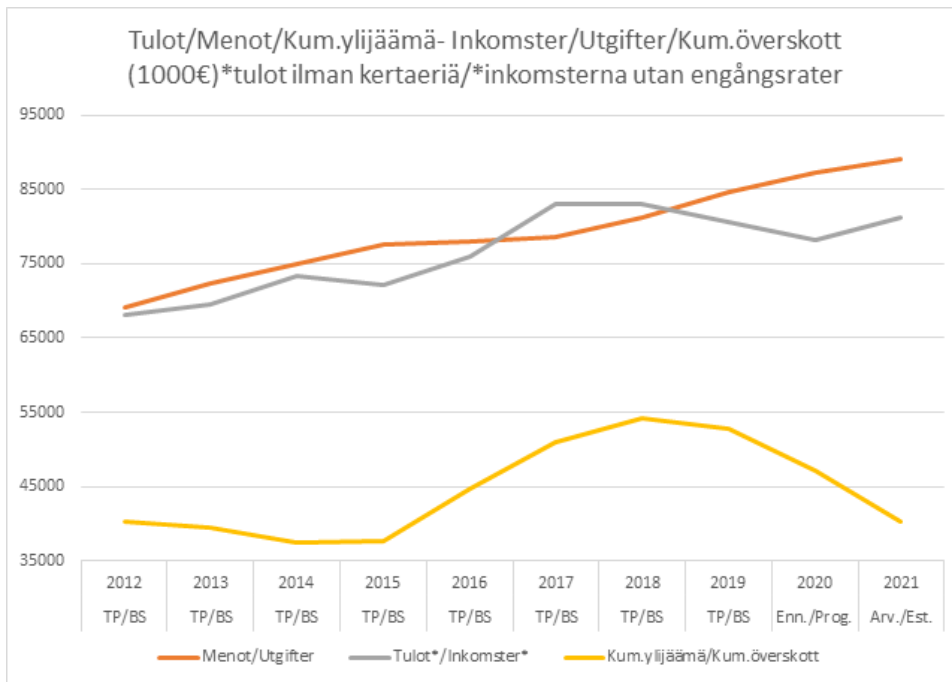
I ministeriets alternativa beräkningar antas restriktionerna vara i 6 månader. I så fall minskar BNP med 12 procent och underskottet i den offentliga ekonomin stiger till mer än 10 procent av BNP i år.

Allt beror på hur djup nedgången i ekonomin blir och hur länge den varar. Om läget varar längre fördjupas den ekonomiska nedgången, men framför allt ödeläggs produktionskapacitet. Om det sker, kommer ekonomin att återhämta sig mycket långsamt.

De ekonomiska prognoserna har snabbt blivit dystrare under den senaste tiden. I detta skede är det omöjligt att bedöma hur omfattande ekonomiska konsekvenser pandemin slutligen kommer att ha. Detta framkommer även i det att många prognosmakare har lagt fram olika alternativa scenarier.

Grankulla stads situation

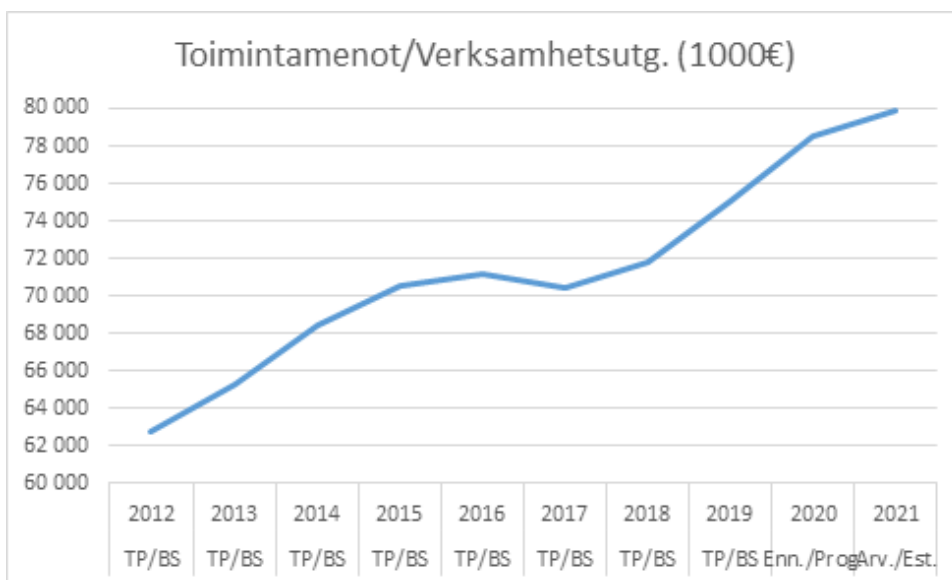
Eftersom det för närvarande är ovanligt svårt att göra prognoser, är det bra att studera ekonomin över några gångna år. Grankulla stads ekonomiska situation håller på att leda till stora svårigheter på grund av coronakrisen. Figuren nedan (inkomster/utgifter/kumulativt överskott) visar stadens alla inkomster (utan engångsposter) och alla utgifter sedan 2012. Av figuren framgår att ekonomin har strukturellt varit i balans endast under 2017 och 2018. Före det och särskilt efter det har inkomsterna varit klart mindre än utgifterna.

Figuren visar också stadens kumulativa överskott. Detta överskott var högst under 2018 men ser nu ut att sjunka mycket snabbt.

Av de fyra figurerna här nedan (verksamhetsutgifter, avskrivningar, verksamhetsintäkter och skatteinkomster) framgår vad som lett till den ekonomiska situationen och hur dessa fyra viktiga variabler i ekonomin har reagerat.

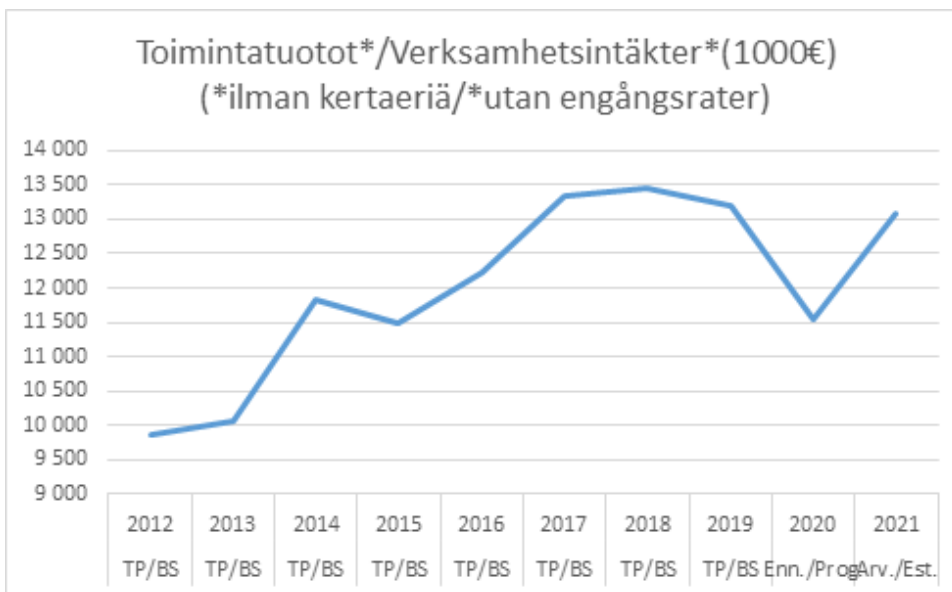
Verksamhetsutgifterna har stigit rätt brant förutom under perioden 2015–2018, då staden lyckades balansera ekonomin. Under fjolåret och i år har utgifterna åter stigit i rätt snabb takt.

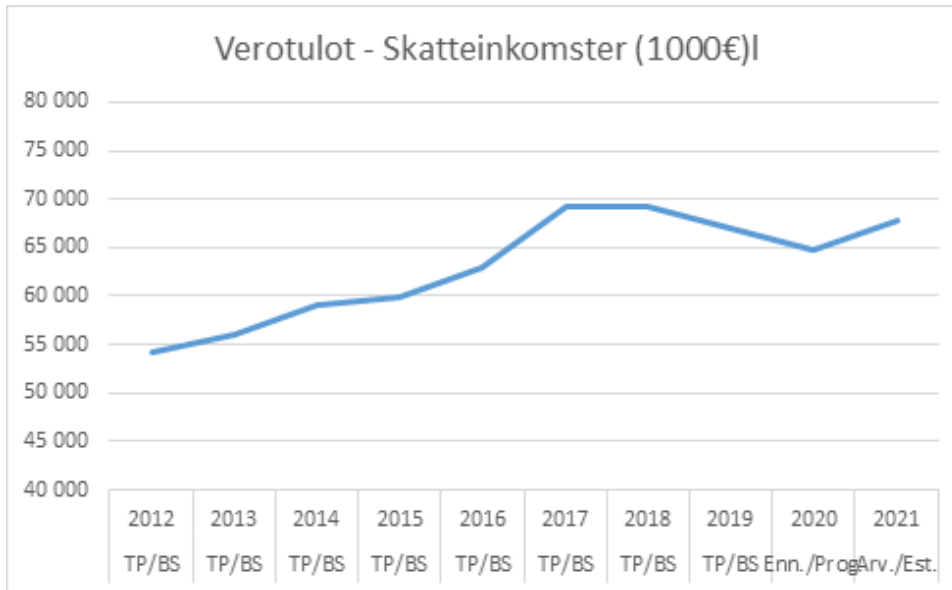
En annan viktig ökning har skett i avskrivningarna, och särskilt under 2019 och 2020 har de stigit. Avskrivningarna är en direkt följd av höga investeringsutgifter. Under de följande åren borde investeringarna hållas tillbaka för att nivån på avskrivningarna inte ska stiga ytterligare och därmed försvaga stadens resultat ännu mer.

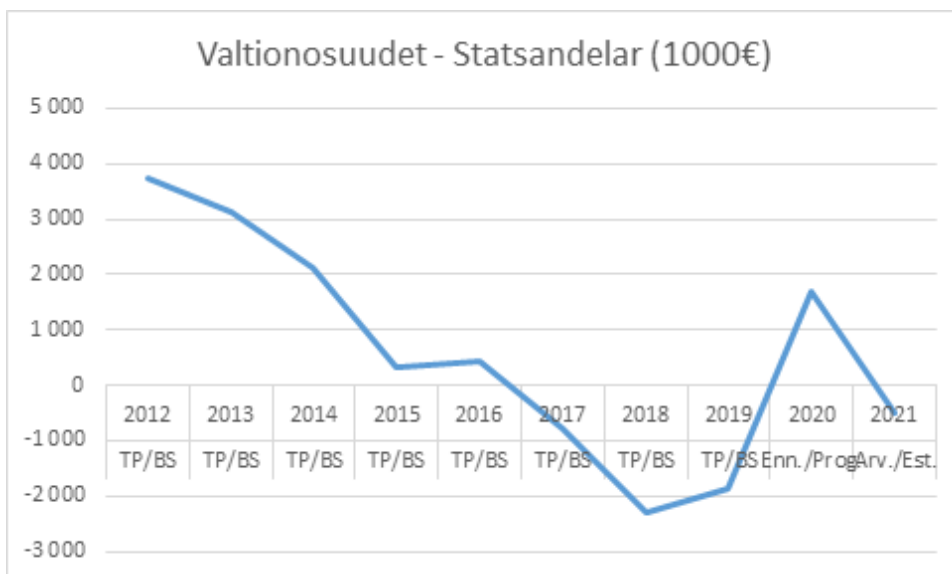
Stadens verksamhetsintäkter har inte stigit i samma grad som utgifterna, och intäkterna har i själva verket stannat på nivån för 2017.

Stadens skatteinkomster har också stannat på nivån för 2017. Även om den största årliga redovisningen av skatter inföll 2017, säger detta dock inte hela sanningen. Om man studerar mer i detalj till vilket år skatteredovisningarna hänför sig framgår det att skatteinkomsterna har ökat varje år (även under 2019), men mycket måttligt. Enligt de senaste prognoserna ser det hotfullt ut – skatteinkomsterna förefaller sjunka i år. Även om skatteinkomsterna enligt prognoserna åter ökar något under 2021 förväntas de understiga nivån för 2017–2018.

Utvecklingen för statsandelarna har också inverkat på stadens ekonomi. Staden kan inte själv påverka statsandelarna på samma sätt som andra inkomster och utgifter. Av nedanstående figur framgår att statsandelarna blev negativa under 2017 för Grankulla (den enda kommunen i Finland!).

Statsandelarna blir positiva under 2020, eftersom staten stöttar kommunerna med bland andra extra statsandelar under coronakrisen. För detta års del är statsandelarnas storleksordning okänd, men troligtvis är läget rentav bättre än det framställts här. För Grankulla sjunker statsandelarna under noll igen under 2021. De negativa statsandelarna beror på att Grankulla betalar stora belopp i utjämning av skatteinkomster.

Det kumulativa överskottet gör att staden inte är tvungen att vidta snabba åtgärder för att balansera ekonomin. Men att uppnå balans i ekonomin på längre sikt kommer att kräva en strikt utgiftsdisciplin och att staden håller investeringsutgifterna så måttliga som möjligt och sannolikt på en klart lägre nivå än under de senaste åren. Det kan inte heller uteslutas att det blir nödvändigt att höja skattegraden antingen tillfälligt eller mer bestående.

KOMMITTÉNS FÖRSLAG FÖR STADSSTYRELSEN

Grankulla är en skolstad. Valfungerande skolor och trygg småbarnspedagogik är en viktig del av stadens attraktionskraft. I Grankulla får lärstigen stöd av ett pedagogiskt välgrundat och jämlikt arbete. En högkvalitativ småbarnspedagogik, samarbete mellan förskola och grundskola samt en enhetlig grundskola behöver stöd av lokalitetslösningar.

Härnäst lägger kommittén fram sitt förslag om ändringar och investeringsbehov i daghems- och skolnätet för stadsstyrelsen. Tidsschemat för genomförande och kostnadskalkylerna i kommitténs förslag är preliminära. Bakgrundsmaterialet innehåller en genomgång av investeringsprogrammet. Kommittén anser att man vid alla investeringar ska ta hänsyn till stadens ekonomiska situation och söka lösningar som är ekonomiskt rationella även på lång sikt.

1. Småbarnspedagogikens behov av lokaler ska i första hand uppfyllas genom att bygga om Villa Anemone för småbarnspedagogiken så att verksamheten kan starta under 2022. Kostnaden är cirka 0,6–1,1 miljoner euro. Vid planläggning av Stationsvägen 17 ska hänsyn tas till möjligheten till daghemslokaler.
2. Det finska lågstadiets akuta behov av lokaler ska i första hand uppfyllas genom att ta i bruk lokalerna i Odenwall under 2022–2025 eller eventuellt lokalerna i Grankotten under 2022–2025.

D-flygeln vid Mäntymäen koulu kan rivas och två ersättande alternativ utredas (vilket kräver planlägningsbehandling):

a) Nuvarande D-flygel på cirka 600 m² rivs och ersätts av ny flygel på cirka 1 800 m² i tre våningar.

Kostnadskalkyl 7–10 mn euro (platsbyggd)

Kostnadskalkyl 5,5–7 mn euro (s.k. flyttbar byggnad)

Behövliga planer och andra förberedelser för projektet slutförda 2020–2025.

b) Hyrning eller leasing, till exempel 5 + 5 + (5) år

I leasingalternativet ingår underhåll och renovering i månadsavgiften.

När leasingperioden gått ut kan byggnaden lösas in till restvärdet (cirka 250 000 euro)

16,5–20 euro/m²/månad => 356 000–432 000 euro/år + byggherreuppdrag, planering, rivning och grundningskostnader (500 000 euro)

Uppskattad break even point: om ca 10–18 år

Tiden i tillfälliga lokaler bör hållas så kort som möjligt.

En långsiktigare plan för ett finskt lågstadium kräver planlägningsbehandling för en eventuell nybyggnad. Behandlingen bör påbörjas under den löpande mandatperioden.

3. Den svenska förskoleundervisningen flyttar till Granhultsskolan 2022. Detta kräver inte tilläggsbyggande. Platser för småbarnspedagogik frigörs vid Grankotten (tillfällig lösning). Kostnad: 700 000–900 000 euro.
4. Utöver det finska högstadiet och gymnasiet kommer Kasavuoren koulukeskus att inrymma medborgarinstitutets verksamhet. Institutets lokalitetsbehov är fortsatt under utredning och planeringen räknar med mångsidigt användbara lokaler med tanke på framtida översyner av nätet.

Behovsutredningen ska göras upp och godkännas senast 31.12.2020. Projekteringen genomförs under 2021 och planeringen och genomförandet görs under 2022–2025. Kostnad 7–11 mn euro.

5. Efter att medborgarinstitutet har flyttat till Kasavuoren koulukeskus undersöks institutets fastighet och dess utvecklingspotential. Efter 2025 kan den del av tomten som staden äger planläggas för bostäder. Ändringen är beroende av lösningen för A-flygeln vid Kasavuori. Staden skulle vinna cirka 500 000–700 000 euro.

Bakgrundsmaterial:

- Kommitténs förslag för varje fastighet
- Investeringsprogram
- Behovsutredning för ett nytt daghem: det finska daghems- och förskolenätet 2020–2040
- Gymnasieprogram
- Bakgrund till kommitténs arbete